

GODE RÅD TIL SAMSKABELSE MED BØRN OM TRAFIK

- Overvej hvilke rammer, børnene sættes ind i.
- Overvej, hvornår børnene inddrages. Børn er gode og præcise, når de udpeger problemerne og kan være med tidligt i processen, inden der er fundet en løsning.
- Vær præcis med, hvad børnenes input skal bruges til. Er det undersøgelse af problemer? Eller er det et bud på konkrete idéer til løsninger?
- Forventningsafstem med børnene. Hvordan bruges deres input fx?
- Lav en opfølgning med børnene. Hvor er deres input henne i processen nu?
- Afprøv løsninger, og lad børnene være med til at undersøge, hvordan de virker, inden en færdig løsning lægges fast.

TRAFIK

i et børneperspektiv

Billund Kommune og CoC Playful Minds er i samskabelsesprocesser med børn blevet klogere på, hvordan trafik set fra et børneperspektiv er anderledes end set fra fx en ekspert. Formålet med samarbejdet er at skabe et bymiljø, hvor børn færdes trygt på egen hånd og kan bruge byen til leg og kreativitet.

'Her i byen cykler vi med cykelhjelme'

En pige fra 6. klasse på Billundskolen fremlægger en idé sammen med sin gruppe. De vil gerne gøre op med, at det ikke er sejt at cykle med cykelhjelme og foreslår at lave en billig, sikker og pæn Billund-hjelme. Som Børnenes Hovedstad vil de have flere i Billund til at cykle og bruge cykelhjelme - både børn, voksne, lokale og turister. Vi er to fra CoC Playful Minds samt en by- og en trafikplanlægger fra Billund Kommune med til børnenes pitch af deres idéer. Det er en foreløbig afrunding på en længere proces, hvor børnene har analyseret trafikken i deres hverdag og kommet med inputs til trafikikkerhed og egen mobilitet rundt i byen.

At få børnenes inputs og idéer giver mening - også ifølge byrumsarkitekten Jan Gehl. Han konkluderede efter en byvandring med nogle af Billunds børn, at 'hvis man gør det bedre at være cyklist i Billund, gør man også byen bedre for børn'. I forlængelse heraf viser undersøgelser også, at bilers dominans i byerne er en af de største barrierer for, at en by kan imødekomme børns behov, og har betydning for, i hvor høj grad forældre giver børn frihed til at bevæge sig rundt på egen hånd.

Nye rundkørsler

I vores undersøgelsesproces med børnene valgte flere at arbejde med rundkørslerne i Billund, fordi

de her oplever at være usikre. Billund Kommune har for nylig ombygget tre centrale rundkørsler for at gøre dem mere sikre. Det er sket som led i et ændret trafikmønster for lette trafikanter, da en central tunnel er lukket. Flere skal derfor igennem rundkørslerne, men mange børn føler sig nu mindre sikre på cykel i rundkørslerne end før.

Tidligere var cykelstien og kørebanen adskilt af en lav hæk i rundkørslerne. Nu er kørebanen lavet smallere med pudebump ved både ind- og udkørsel i et forsøg på at sænke hastigheden. For de gående er der anlagt bredere midterøer, mens cykelstien nu ligger helt op ad kørebanen i form af en cykelbane, der skaber mere synlighed over for bilisterne.

Børn kan have svært ved at håndtere det uventede og har derfor generelt svært ved at gennemog overskue rundkørsler, eller hvor de forskellige transportformer bliver blandet alt for meget. Børnenes undersøgelser af rundkørslerne giver os også indblik i, hvordan der er forskel på børnenes oplevede tryghed og den teoretiske faktiske sikkerhed. Rundkørslen skal dog først læres at kende, før vi får et reelt billede af sikkerheden, men set ud fra trafikplanlæggernes perspektiv er rundkørslerne blevet mere sikre end før for lette trafikanter.

Når vi inddrager børnene i en samskabelsesproces, får vi altså belyst trafik i et børneperspektiv. Vi »

**AF GORM BAAGØE
ANDERSEN**
Billund Kommune
GBA@billund.dk

**AF KRISTIAN
SPANGGAARD
CHRISTENSEN**
Billund Kommune
ksc@billund.dk

AF HELLE NEIGAARD
CoC Playful Minds
hne@cocplayfulminds.org

AF LAURA BRUHN
CoC Playful Minds
lab@cocplayfulminds.org

får indblik i børnenes adfærd og oplevede tryghed, der kan supplere statistikker og vores viden om faktisk sikkerhed.

Samskabelsesproces med børn

På byvandring og i workshops undersøger børnene barrierer i trafikken, og hvordan de kan nedbrydes. Undervejs i processen får børnene indblik i udviklingen af en by og infrastruktur og bliver kloge på egen og andres adfærd i trafikken.

Når vi går i gang med et forløb, skal børnene vide, at det tager tid at forandre byen, ligesom deres inputs kan ende med at se anderledes ud i virkeligheden. Børnenes idéer skal så at sige oversættes, og i virkeliggørelsen af børnenes idéer kan der være brug for at tænke i nye baner. Vi holder mulighedsskoleworkshops med fagmiljøet og forsøger at udfordre myndighedsbehandlingen. Sammen forsøger vi at finde løsninger, der imødekommer hensigten med børnenes forslag. Vi sigter efter midlertidige afprøvninger 1:1, som børnene er med til at undersøge om virker efter hensigten. Herefter kan vi skabe en permanent løsning - eventuelt med justeringer.

Børn foretrækker struktur

I vores samarbejde med børnene er det tydeligt for os, at de foretrækker struktur i trafikken som fx et lyskryds, hvor de ved, hvad de skal gøre. Børnene oplever sig som sårbare og udsatte i trafikken og er generelt bekymrede for, om bilister ser dem. Det er en reel bekymring, for med

deres lavere højde er der en risiko for, at de overses, ligesom højden gør det sværere at få overblik over trafiksituationer.

Vi ved også, at børns udsyn er mere snævert, fordi hjernen først er fuldt udviklet i starten af 20'erne. Jo yngre et barn er, jo sværere har det ved at bedømme afstand og hastighed, ligesom børn ofte er impulsive og let bliver uopmærksomme. De har desuden mindre erfaring med at bedømme risici i trafikken. Så når et barn i fx 8-års alderen skal krydse en vej, hvor biler kører tæt, har barnet for det meste hverken den fysiske højde eller kognitive evne til at bedømme, hvornår det er sikkert at krydse vejen.

Med de forudsætninger kan situationer hurtigt virke uoverskuelige og komplekse. Derfor er det nødvendigt at prioritere børnene og inddrage deres perspektiver, hvis de skal have mulighed for at begå sig og bruge byen - for jo mere trygge børnene er, jo større omkreds bevæger de sig i. Her har forældrene også et ansvar for at hjælpe deres børn med at blive bedre til at færdes i trafikken. Hvis børnene undgår fx rundkørsler, fordi de føler sig utrygge, kan det betyde, at børnene bevæger sig mindre rundt i byen, og det påvirker deres egenmobilitet. Så ender det med, at forældrene kører deres børn i bil i skole i stedet.

Nye sikkerhedszoner

Billund Kommune og CoC Playful Minds' proces med børnene om udvikling af sikkerhedszoner på de steder, børnene har udpeget, fortsætter. Vi arbejder med veje, stier, fodgængerovergange og rundkørsler som en del af et samlet byrum, der tilbyder oplevelser, som gør det tiltrækkende at vælge den sikreste rute frem for den hurtigste. Derfor er vi på udkig efter alternative, ukonventionelle løsninger for byrum og infrastruktur, og der er brug for at undersøge mulighederne for at arbejde med midlertidige afprøvninger heraf.

Snart er den første sikkerhedszone i Billund færdig. Sikkerhedszonen nudger børnene til at krydse vejen ved en ny krydsningshelle på en befærdet vej. Den

forbinder et eksisterende stinet med en ny kombineret cykel- og gangsti hen over vejen. Børn er med til at designe og bygge bænke samt plante blomster og træer på hver side af vejen. Børnene vil efterfølgende også være med til at evaluere.

Evalueringen bliver et afsæt for andre, nye byrum i Billund, der skaber variation og oplevelser kombineret med tryghed og sikkerhed i trafikken. Processerne og evalueringen bidrager derudover til at udbygge et solidt vidensfundament med erfaringer og anbefalinger til at samskabe byrum med børn.

Sammen bliver vi klogere

Vi tror på, at børn kan inspirere byrumsdesign og trafikplanlægning, og at bør-

HVEM ER COC PLAYFUL MINDS?

CoC Playful Minds er en vidensbaseret udviklingsorganisation, der arbejder med at gøre Billund til Børnenes Hovedstad - blandt andet i samskabelse med børn. Samskabelse er at gøre noget sammen, men det handler først og fremmest om at give børn og unge initiativretten og muligheden for at være medskabere - også i byrummet.

BILLUND ER BØRNEENS HOVEDSTAD

Både Billund Kommune og CoC Playful Minds arbejder for at gøre Billund til Børnenes Hovedstad. Arbejdet med trafik i et børneperspektiv ligger i forlængelse af Byvisionen fra 2015, der beskriver, at Billund vil være Børnenes Hovedstad og skabe en tryk, levende fodgængerliv. Byens rum skal understøtte, at vi engagerer os og lærer om os selv og vores omverden gennem leg, ligesom tilgængelighed for børn prioriteres overalt.

nene i sådan en proces dannes og udvikler kompetencer. Børnene oplever at blive taget alvorligt af voksne og bliver mødt ligeværdigt, ligesom de får ejerskab. Der er aha-oplevelser og succes historier for både voksne og børn. Sammen arbejder vi videre og bliver klogere på hinandens verdensperspektiver igennem en eksperimenterende, legende og samskabende tilgang.

Børnenes input indgår som en central del af borgerinddragelsen for Billund Kommunes Trafiksikkerhedsplan 2020-2024 samt den kommende strategiske mobilitetsplan for Billund by. Børnenes projekter har inspireret til tiltag, der kan indgå i planer, og hvor børnene med fordel kan inddrages i selve udførelsen. Samskabel-

se med børnene er stillet som forslag i trafiksikkerhedsplanen, hvor alle kommunens skoler og børnehaver skal inddrages og være med til at udtænke løsninger ved den enkelte børnehave og skole, ligesom de skal være med til at udarbejde eller forny allerede eksisterende trafikpolitikker.

Vores erfaringer med samskabelsesforløb med børn i forbindelse med trafiksikkerhed og byudvikling viser, at børn ofte bidrager med andre perspektiver og vinkler end voksne, fx når det gælder rundkørsler. Det, der virker logisk og let for voksne i trafikken, kan være svært at gennemskue og forstå for børn. Adfærd er i langt de fleste tilfælde en del af årsagen eller hovedårsagen til trafikuheld. Frem-

adrettet er det derfor centralt at fokusere på blandt andet børns adfærd i trafikken for at blive klogere på utryghed og oplevede usikre situationer. At gøre børnene trygge i fx rundkørsler handler om undervisning og oplysning, ligesom forældrene også har det grundlæggende ansvar for netop at øge børnenes kendskab til færdsel i trafikken. ●